Evacuarea zonelor din Transilvania
continuă, în ordine și fără incidente

Comunicat oficial

In ziua de 10 Septembrie, s'a efectuat evacuarea zonei din Transilvania fixată în planul stabilit pentru această zi.

Trupele noastre se aflau în seara zilei, în Transilvania, pe linia: Nădășul — Sânpaul — Bonțida — Budești, iar în zona secuiască până la linia I. Gh. Duca — Ghiorgheni.

Operațiunile de evacuare au decurs în ordine și fără incidente.

REINOIREA
CORPULUI NOSTRU DIPLOMATIC

Printre primele măsuri luate de Conducătorul Statului, d. general Antonescu, este și aceea privitoare la rechemarea unora dintre reprezentanții noștri în străinătate și desființarea titlului de ambasador.

In coloanele acestui ziar de multe ori am relevat inferioritatea multora dintre reprezentanții noștri acreditați în străinătate și am cerut ca criteriul numirilor ce se fac în corpul nostru diplomatic să fie capacitatea evidentă și dovedită a celor desemnați.

Nimeni nu mai poate tăgădui astăzi că, dacă poziția României pe planul internațional este atât de slabă, aceasta se poate imputa în mare parte insuficienței de pregătire a multora dintre reprezentanții ei acreditați în țările străine. In cea mai mare parte aceștia socoteau că misiunea lor trebuie să se reducă la manifestări protocolare și la întreținerea unor relații mondene costisitoare și neglijau, din nepricepere, acea activitate obligatorie de bună informare, de pătrundere a realității din țările în care erau acreditați, de afirmarea demnă, documentată și continuă a drepturilor și intereselor românești. Am avut miniștri în străinătate care nu aveau contact cu conducătorii politici ai țărilor respective decât la ocaziuni solemne și protocolare, care nu vedeau pe miniștrii de externe decât la mari intervale, care nu se informau decât din citirea unor anume ziare și care nu făceau decât să-și plimbe morga prin saloane și să trimită din timp în timp la București câte un raport fără nici o valoare și fără nici o utilitate. Alții socoteau că datoria lor era să devie, în țara unde erau acreditați, apărătorii exclusivi ai intereselor acelei țări, uitând că ei erau trimiși să reprezinte interesele românești.

Hotărirea d-lui general Antonescu de a reinoi corpul nostru diplomatic, de a desființa unele legațiuni cari s'au dovedit inutile și cari încărcau bugetul ministerului de externe fără nici un folos, este deci bine venită. Suntem convinși că, în numirile viitoare ce se vor face, nu se vor ține în seamă decât valoarea reală, priceperea și pregătirea candidatului.

In vremurile tulburi de azi, rolul diplomatului este de cea mai mare importanță. De modul cum este îndeplinit, de o exactă și rapidă informare, de desfășurarea unei activități conforme cu interesele reale ale țării, depind în bună parte hotărîrile ce trebuesc luate la un moment dat în conducerea politicei noastre externe.

In ce privește desființarea titlului de ambasador, ea a întâmpinat aprobarea unanimă a opiniei publice. Crearea gradului de ambasador a făcut parte din acel întreg complex de măsuri de fațadă care a caracterizat regimul trecut. Un bun reprezentant al țării nu are nevoie de titluri pompoase pentru a-și îndeplini cu succes misiunea. Valoarea lui personală nu va fi micșorată dacă nu va purta decât titlul de ministru, după cum titlul de ambasador nu i-ar putea ascunde incapacitatea.

Titlul acesta de „ambasador român" a fost creat la un banchet, într'o țară străină. Crearea lui a provocat în urmă și unele dificultăți diplomatice și a trebuit să se urmeze îndelungate negocieri pentru ca el să ne fie recunoscut și în alte țări. A fost o absurditate care s'a dovedit și inutilă și costisitoare. Desființarea lui nu va aduce nici un neajuns prestigiului corpului nostru diplomatic și mai ales nu va păgubi interesele țării.

Cronica artistică

MUZEE REGIONALE

de prof. GH. OPRESCU

Profesia noastră de istorici de artă ne obligă să vizităm cât mai multe muzee și monumente, să călătorim în străinătate pentru a ne da seama, prin expoziții, de mișcarea artistică contemporană. De aceea, mai fiecare dintre noi, odată cu sosirea vacanței, ne îndreptăm spre centrele mari din Apus. Anul acesta, anul trecut chiar, n'a mai fost posibil să procedăm astfel. Am rămas cu toții în țară. Cât ne-a permis ordinul de a nu ne depărta de orașul în care funcționam, deși unii din noi nu mai aveam nimic de făcut în București, am întreprins câteva scurte călătorii în centrele mai apropiate. Bine ne-au prins, căci am putut astfel să ne dăm seama de situația de acolo din punctul de vedere artistic, să cunoaștem o stare de lucruri destul de regretabilă, care însă s'ar putea ușor ameliora cu puțină grije și bunăvoință.

Bucureștii n'au muzeele pe care le-am dori în capitala unei țări, fie ea chiar diminuată cum a ajuns țara noastră. Un muzeu de capitală costă multe parale, care se pare că nu s'au putut găsi aici unde expozițiile Lunii Bucureștilor și altele similare au înghițit sute de milioane, atât cât ar fi fost suficient să clădim zece muzee. In provincie este însă cu totul altceva. In fiecare oraș mai important — vorbesc de cele de la munte sau din regiunea dealurilor, — se găsește o casă de boer mai scăpătat, în frumosul stil de altă dată, cu cerdacul pe stâlpi cizelați, de-asupra gârliciului pivniței, și cu o curte largă, cu un grup de pomi umbroși, care s'ar putea obține mai pe nimic. Ea s'ar repara și ar deveni astfel un loc potrivit pentru a expune cele două categorii de obiecte, pe care le considerăm indispensabile într'un muzeu regional: cele de artă țărănească; cele de artă religioasă ori de valoare istorică. Ici, colo, un învățător cu drag de colțul unde s'a născut sau unde l-au trimis împrejurările, chiar un mic proprietar de moșie, au strâns ce au putut, au înșirat o mică colecție, care însă, nesupraveghiată și neîngrijită, se împrăștie la moartea posesorului ei. Prin Ardeal și prin Bucovina — mă gândesc la un mic și delicios muzeu din Rădăuți, opera a doi institutori, bărbat și femeie — există chiar mai multă înțelegere pentru astfel de lucruri. Noi cei de pe aici, adică primarii și prefecții noștri, n'am avut nici odată tragere de inimă pentru așa ceva. Când un primar a fost mai bun gospodar, cel mult dacă s'a ocupat de curățenia orașului și de câteva straturi de flori, la el acasă și pe lângă primărie, mai întâi la el și apoi la primărie.

Atât însă nu ajunge. Să luăm de pildă un oraș pe care-l cunosc, la care mai ales mă gândesc scriind aceste rânduri, Câmpulungul Muscelului. Târgul, județul, sunt printre cele mai frumoase, printre cele mai autentic românești, cu o populație sănătoasă și vioaie, incontestabil dotată pentru artă. Cine a ieșit Sâmbăta la târgul din piață a putut să vadă cele mai frumoase costume de la noi, purtate de femei care, sub marama lor învoaltă, păreau mândre și nobile ca niște doamne de la Curte. Iile cusute în fel de fel de chipuri, nu sunt două la fel, nici fotele ori maramele, și nici chiar cămășile bărbaților, căci aici ele sânt lucrate cu râuri, la poale, la gât și la mâneci. Cu ce s'ar obține, dintre lucrurile mai vechi, care nu se mai poartă, gratis sau pentru parale puține, s'ar putea umple mai multe săli de muzee. Și când s'ar ști că acest loc există, unde un lucru vechiu este păstrat în bune condiții și arătat celor interesați, multe costume vechi, pe la cucoanele mai bătrâne, purtate în cine știe ce ocazie solemnă, când au vizitat orașul răposatul rege Carol și regina Elisabeta, ori, mai în urmă, regina Maria, ar ieși din lăzi și ar intra în muzeul regional.

Aici s'ar strânge încă acele curioase obiecte, ieșite din mâna țăranului, de multe ori săpate de el cu fel de fel de flori și ornamente, care servesc la confecționarea a zecilor de lucruri, de care are nevoie. Lângă ele s'ar adăoga câteva portrete de bătrâni, de Mișu Popp ori de Lecca, care și ele se mai găsesc prin case, când nu sânt de-adreptul aruncate prin poduri, ori icoane, scrisori vechi, miniaturi, chiar fotografii de altă dată, cărți, colecții de ziare.

Profesorul de istorie ar fi cel mai indicat să le strângă și să le supravegheze. La aranjarea lor oricare dintre noi, dintre cei care ne-am petrecut viața prin muzee, ar fi dispus să-l ajute. Ar fi un bine și pentru profesorul de care vorbim, azi înecat în intrigăria provinciei, în acele distracții de cafenea pentru a omorî vremea, ar fi un bine și pentru elevii liceelor, și pentru amatorii de trecutul nostru artistic sau etnografic. Și nu cred să fie primărie sau prefectură atât de sărace în cât să nu poată înscrie în bugetul lor cele câteva mii de lei necesare unei atari întreprinderi.

După toate nenorocirile ce au căzut peste noi se simte nevoia unei regenerări spirituale, a unei afirmări în fața lumii ca popor de viitor și de cultură. Iată, cred, o formă ușor de realizat, în care această afirmare s'a putea face.

HARACHIRI...

In vorbirea obișnuită, cuvântul și-a prins înțeles de sinucidere.

Mare greșală: harachiri n'a fost niciodată și nu este faptul divers al sinuciderii; în orice caz, nu se poate vorbi de o sinucidere... pur și simplu.

Harachiri este o instituție, este o religie, este o jurisdicție supremă — a conștiinței omului care trage, bărbătește, toate consecințele; evident, dacă e OM.

E chiar cea mai caracteristică instituție durată de conștiința civică formidabilă, și de eroismul vânjos milenar, ale poporului nipon.

Din punct de vedere religios e greu de știut dacă harachiri și-a tras ființa din budismul oficial sau din morala stenică a shintoismului, adevărata religie a națiunei japoneze. Ceea ce este sigur, și răsverificat, e că închinătorii budiști și shintoiști, de o seamă, și-au aplicat verdictul feroce al „cuțitului sacru și al vestmântului alb".

Deosebirea de credință în zei n'a fost pricină de deosebire de auto-tratament.

Pururi, în istoria niponă, harachiri s'a statornicit astfel ca o supremă instanță de judecată a actelor cetățeanului de orice ram, față de patrie și de interesele superioare ale patriei, infractorul judecându-se singur, cinstit și fără cruțare, rostindu-și singur osânda, una singură, și executând-o, cu fața spre răsărit, spre „icoanele" strămoșilor și zeilor lor.

In Japonia nu s'a pomenit de miniștri cari să glumească cu soarta țării lor. Deunăzi chiar primul lor ministru — cel care a cedat la Washington, pe chestiunea limitării înarmărilor și a subscris clause de micșorarea prestigiului statului ce-l reprezinta, — și-a pierdut viața.

N'a existat rușinea vreunei tocmeli — da sau nu — în cronicile aurite ale acestui neam de viteji. Amiralul Nogi și-a spintecat pântecele chiar pe laurii victoriei atunci când și-a dat seama că chezășiile acestei victorii sunt îndoielnice din cauza lipsei lui de diligențe suficiente.

In Japonia nu s'a auzit măcar de demnitari, abusivi cari să săreze ochii tineretului târît, fără vină, în hrubele sinistre ale poliților; de tătari, ovrei, străini aduși în fruntea trebilor țării; de autorități — învestmântate în prestigiul statului — cari să ucidă pe uliți, să spânzure, să violeze în pretorii, să jefuie morții, să surmeneze crematoriile cu cea mai mișelească activitate ce se poate închipui, de blestem, a arderii trupurilor celor răpiți familiilor — fără lege, fără judecată.

Chiar cei mai mărunți și-au luat pedeapsa singuri când au făptuit păcate ce li necinsteau rostul în națiune; — numai să nu fie judecați de alții.

Cei mai mari și-au știut însă calea și măsura. N'au auzit critica. Și-au recunoscut — înainte de oricine — vina, față de colectivitate și față de majestatea patriei și de onoarea ei. S'au judecat. Și au tras consecințele.

Harachiri.

Fericită nație.

Ion Nedelescu

Descoperirea
unei îndrăznețe contrabande de valori, la Constanța

Jean Hurtig și familia lui au fost arestați

Constanța, 10 Sept.

Cu ajutorul poliției legionare, aseară, la plecarea motonavei „Basarabia" din portul nostru, organele vamale de aci au făcut o interesantă descoperire.

Printre pasagerii cari urmau să plece cu motonava „Basarabia" se găsea și d. Jean Hurtig, din București, str. Salcâmilor 12, însoțit de soția și copiii lui.

Știind că are asupra lui o serie de documente și giuvaeruri, pe cari voia să le sustragă constatării vamale, el a profitat de prietenia lui cu unii șefi ai autorităților din port și însoțit de ei s'a urcat la bordul motonavei.

In felul acesta, numeroasele lui bagaje n'au fost revizuite cu deamănuntul la vamă.

Când însă vaporul se pregătea să plece, trei membri ai poliției legionare s'au prezentat la vamă și au cerut o imediată și atentă revizuire a bagajelor lui Hurtig.

Imediat, întreaga familie a lui Hurtig și bagajele pe cari le urcase pe „Basarabia", au fost date jos, unde, în sala de revizuire a gării maritime, au fost revizuite atât bagajele cât și membrii întregei familii.

S'au luat întâi cu deamănuntul numeroasele geamantane luxoase, în cari au fost găsite o serie de scrisori ale unor oameni cu influență din București adresate unor personalități cu vază din Atena, prin care se cerea acestora să-i facă lui Hurtig toate înlesnirile pentru a face să apară acolo o gazetă.

Toate aceste scrisori nu prezentau o prea mare importanță față de ceace se căuta să se găsească asupra lui Hurtig.

Când s'a procedat la deschiderea unui sac de voiaj, plin cu încălțăminte, într'un pantof bărbătesc, după scoaterea calapodului, a fost găsit un plic cu firma băncii „Cornea" din București.

In interiorul plicului a fost descoperit un ordin de plată al băncii „Cornea" către o bancă din Atena.

Prin acest ordin de plată se cerea încredințarea sumei de patru milioane lei lui Hurtig, din disponibilul monetar pe care banca bucureșteană îl avea în Grecia.

La perchiziționarea corporală, într'un buzunar dosnic al d-nei Hurtig, au fost găsite giuvaeruri de aur.

In gențile copilelor lui Hurtig au fost descoperite două șiraguri de perle.

Bijuteriile și aurul descoperite la perchiziția corporală valorează aproximativ peste două milioane jum. lei.

După declarațiunile unor martori de pe vapor, s'a reușit totuși să se arunce în mare o valiză, care a fost căutată în tot cursul zilei de azi de scafandrierii portului Constanța.

Toate aceste fapte au făcut ca vaporul „Basarabia" să plece cu câteva ore întârziere, după ce Hurtig și membrii familiei lui au fost reținuți, arestați, la Constanța.

Ei vor fi deferiți parchetului.

AFACERI DE ULTIMA ORĂ?

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BUCUREȘTI ȘI-A MAI CUMPĂRAT UN PALAT

In vrafuL de scrisori ce primim zilnic și prin cari ni se semnalează suferințe și doleanțe, cu duiumul, întâmpinarea ce publicăm mai jos ne-a atras în deosebi atenția și ne-a impus o imediată verificare.

In adevăr, iată ce ni se comunică:

Când primăria n'avea bani și când vechile datorii chiar se încerca să se plătească cu „bonuri", generalul Dombrowski, primarul de tristă memorie, cumpăra palate: casa Brâncoveanu, din Parcul Filipescu, pe preț de 83 milioane lei; și aceasta nu pentru utilitate publică ci, așa cum se spune în contractul cu pricina, „ca să-i dea destinația ce o va crede de cuviință".

Care era destinația ce voia să o dea la 22 Iulie 1940, după pierderea Basarabiei?

Lumea spune, că acolo era vorba să se oploșească Lupeasca...

Iată de ce l-a ținut primar, coadă de topor...

Cercetând în arhivele tribunalului Ilfov s. notariat am constatat — cu legitimă surprindere— că totul este riguros exact.

Actul la care se referă corespondentul nostru s'a autentificat la 22 Iulie 1940 (sub nr. 24.633) și din cuprinsul lui rezultă următoarele:

Societatea anonimă „GENERALA IMOBILIARA" din București (str. Smârdan 3,— reprezentată prin d-nii M. Dobrovici și G. Trancu, — în calitate de vânzătoare, a vândut PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BUCUREȘTI, — reprezentată prin general V. DOMBROWSKY, — în calitate de cumpărătoare, imobilul din bd. G. Buzdugan 20, colț cu aleea Eliza Filipescu 1-3, PE PREȚ DE LEI 83 MILIOANE 484 MII 612 LEI.

La semnarea contractului primăria a stors vistieria comunei de tot disponibilul ce l-a putut găsi. Și a plătit astfel numai 23 MILIOANE 484 MII 612 LEI.

Vânzătorii n'au riscat însă nimic fiindcă, arvunindu-și veniturile viitoare primăria a hotărât să le asigure plata restului într'un chip care vădește cutezanța operației.

A determinat anume ca să participe, în act, și SOCIETATEA COMUNALĂ A TRAMVAELOR BUCUREȘTI (S.T.B.), „în calitate de debitoare delegată", cu îndatorirea — fermă— să plătească restul, de 60 milioane lei, în trei rate de câte 20 milioane lei, din sumele ce s'ar cuveni primăriei ca „datorate în viitor".

Orice comentar este, evident, de prisos...

Se pune totuși o întrebare:

Isprava aceasta poate rămâne în picioare?

Nu este oare momentul să se facă o revizuire — prin oameni de absolută autoritate și integritate — a tuturor achiziționărilor făcute în ultimii ani, de primăria municipiului București; bapoate — și a exproprierilor, cel puțin a celor încă nedesăvârșite?

—x◆x—

Sumele puse de cetățenii englezi la dispoziția guvernului britanic

Londra, 9 (B. T. N.).—In cursul ultimei săptămâni au fost puse la dispoziția guvernului britanic 6.950.679 de lire sterline fără nici o dobândă, au fost cumpărate bonuri pentru apărarea națională în valoare de 2.197.572 de lire sterline. Prin urmare dela începutul războiului și până astăzi cetățenii Marei Britanii au pus la dispoziția guvernului pentru nevoile de război 352.830.292 de lire sterline.

SALONUL OFICIAL DE TOAMNĂ

Lucrările pentru Salonul Oficial se vor prezenta în zilele de 31 Septembrie, 1 și 2 Octombrie a. c., între orele 9—1 și 4—7, la Fundația Dalles din b-dul Brătianu.

Se primesc desene, desene colorate, gravuri de toate felurile și afișe cari trebue prezentate înrămate, cu belciuge și sfori, iar desenele și gravurile sub geam.

Se pot prezenta cel mult câte 15 lucrări din partea fiecărui artist, din cari juriul va alege pentru expunere.

Formularele pentru prezentarea lucrărilor se vor găsi în zilele arătate mai sus, la Fundația Dalles, dar se pot procura și de pe acum dela direcția artelor din Ministerul cultelor și artelor, str. g-ral Berthelot 28.

—◆◆◆—

Liga navală regală română nu primește membri evrei

In ședința de Luni a comitetului de conducere a L. N. R. R., pe lângă diferite chestiuni mărunte de ordin administrativ, s'au discutat și hotărît următoarele:

Trimiterea de telegrame omagiale M. Sale Regelui Mihai I și d-lui general I. Antonescu, conducătorul Statului.

Sumele cari s'au adunat anul acesta de Ziua Marinei, să fie vărsate la fondul de ajutorare al refugiaților.

Liga navală fiind o asociație de propagandă maritimă cu caracter național, NU PRIMEȘTE IN SÂNUL EI CA MEMBRI PE EVREI.

—x◆x—

Dela federația asociațiilor de foști luptători

Duminică 8 Septembrie, ziua Nașterii Maicei Domnului, membrii Federațiunei asociațiunilor de foști luptători s'au adunat în Catedrala lor Biserica Răsvan, la ora 11, pentru a asculta slujba religioasă făcută de preotul Fusu și a auzi chemarea pe care Conducătorul Statului, d. general Ion Antonescu, o face poporului românesc. Au fost reprezentate următoarele asociațiuni: Mărășești, Făuritorii României Mari, Avânul Țării, Victoria, Cercul subofițerilor de rezervă, Bărbăție și Credință, Unirea Foștilor Voluntari Români, Liga Foștilor Luptători, Eroii Neamului, Legiunea Română, Asociația Voevodul Mihai de Alba Iulia și Societatea Surorilor de Caritate.

După slujba religioasă părintele Fusu a făcut o predică asupra însemnătății Nașterei Maicei Domnului și a citit după aceia chemarea conducătorului statului, apoi d. Gheorghe Trifan a vorbit membrilor prezenți despre unirea care trebue să existe între toți pentru a salva țara.

D. dr. N. Hamat, președintele Federației, luând cuvântul a vorbit pentru Majestatea Sa Regele și Regina Mamă Elena urându-le ambilor sănătate și viață fericită, a arătat după aceia personalitatea d-lui general Antonescu, conducătorul statului, omul care prin calitățile sale și prin puterea sa de muncă este astăzi speranța tuturor românilor pentru încheegarea sufletească desăvârșită a românilor de pretutindeni.

Toți membrii prezenți ai asociațiunilor au jurat în fața altarului credință țării, Regelui și d-lui general Antonescu.

In lumea Faraonilor
XXV
Indărăt la Cairo

de OLGA GRECEANU

De cum am părăsit Valea Regilor și a Reginelor, revenind la hotel, între mine și toată lumea Faraonilor, am și întins trecutul cu toate amintirile lui. In camera hotelului, cu valizele desfăcute, cu dulapurile deschise, alegând hainele și obiectele între ele pentru a le încuia în cufere și geamantane, figura lui Ramsès al II-lea, a lui Thutmôsis și Amenophis, îmi apar deja decolorate, depărtate...

Am trăit acum 2.000 de ani, acum 3.000 de ani, 5.000 de ani, dar m'am întors la ziua de azi, cu grija zilei de mâine...

Sunt iar în trenul alb ce ne duce fără nici o oprire dela Luxor la Cairo. Iar nă uit la nisipul deșertului nesfârșit, iar văd beduini călători pe spinări de cămile, iar simt arsura soarelui de foc, iar vin negrii cu tăvile cu orangeade și limonăzi.

Admirăm acum în Cairo, Moscheele fără număr, elegante dantele de piatră, fântânile de marmură, arabescurile cioplite pe toate fațadele turcești și trebue să recunosc că dacă n'ar fi Piramidele, Sfinxul și Muzeul cu obiectele găsite în mormântul lui Tut-ankh-amon, tot atât de multă lume ar veni la Cairo, pentru arhitectura musulmană, a moscheelor, a palatelor turcești, a fortificațiilor medievale. Nici unul din orașele din Franța sau din Italia, nu e așa bogat în comori din Evul Mediu, ca orașul Cairo.

Trebue să te devotezi câteva zile orașului ca să înveți nu numai să vezi ce e o frumusețe orientală, dar și să deosibești o frumusețe de alta. Nu știe toată lumea că întinsa, enorma cupolă a moscheei lui Mohamed Ali, la Citadelă, e o copie a moscheei din Istambul, că tipul cu adevărat caracteristic din Egipt e armonioasa cupolă mamelucă, adesea drapată de o „guipură" de piatră sculptată, detaliu ce nu se mai întâlnește nicăeri în țările musulmanilor, că moscheea Ibn Tulum din veacul al IX-lea, e copia unei moschee din Mesopotamia, și că ruinele din dosul moscheei El Moyyad, sunt ruinele unei băi construite de El Moyad, ca să nu intre niciodată în Moschee fără să fi făcut întâi o bae.

Trebue însă să intri în Moschee ca să te pătrunzi de sensibilitatea artei turcești. La intrare te așteaptă păzitorul cu papucii obligatori de pus în picioare Cum acești papuci de pâslă sunt întotdeauna prea mari, e imposibil să mergi pe lespezile de marmură altfel decât târând picioarele ca la patinaj. Sensul e să nu atingi tu, păcătosule, cu praful de pe străzi, pardoseala casei lui Allah, dat totdeodată obții în interiorul acelui locaș de rugăciune o sublimă liniște. Dacă te rogi cu obrazul în palme, și nu te uiți nici în dreapta nici în stânga, te poți crede singur pe pământ, căci acea pâslă ușor tărșită pe marmora lucioasă, nu ridică nici cel mai mic sgomot, nici cât o răsuflare mai grea.

Ori în care moschee ai pătrunde, ți se înfățișează o artă de amănunte pe care trebue s'o examinezi ca literele unei cărți; nu vei primi o vedere de ansamblu așa cum îți oferă arta faraonilor, dar numai amănunte de o mare bogăție. Lucrările în stuc, în gips cizelat, în marmoră, în lemn, în sticlă sunt aptitudini de veacuri ale lucrătorului musulman. Fiecare ghirlandă ce înconjoară panourile de zid e lucru de mână, niciodată o formă de metal sau un șablon n'ar veni să strice tradiția meșteșugului.

Nu am uitat nici o moschee în acele câteva săptămâni petrecute la Cairo, dela Moscheea lui En Nâcer Mohammed, din veacul al treisprezecelea, până la micuța moschee otomană pierdută între cazărmile englezești, instalate azi în fostele palate ale lui Mahomet-Ali.

Spre seară intru și în Moscheea d'el Agmar cu renumitele ei ochiuri à jour în plăci de marmoră și sidef. In colțul din dreapta el Moscheei, stând turcește pe frumoase covoare de Yordes și Ispahan, vreo zece copii de 8—9 ani, i învață în fața unui dervich, versetele din Coran. Recitează legănându-se în cor, cu brațele încrucișate, cu ochii pe jumătate închiși, dar întorcând pe furiș capul după noi. Când ajungem lângă ei, să privim o poartă de bronz cizelată, un turcușor din ăștia, mic și negru, m'a tras de rochie și cu ochii mari deschiși, râzând la mine ca la un vechiu prieten, și întinzând de sub subțiori o palmă deschisă, mi-a șoptit „bacșiș".

De ce nu?

I-am pus în palmă o jumătate de piastru, și fericit de prada neașteptată, a ridicat iar vocea, ca în rând cu ceilalți iar să se clatine și să rostească versetele din Koran, la care desigur se gândea mai puțin decât la jumătatea de piastru ce strângea în palma arsă de soare..

(Mâine sfârșitul)

Dela federația asociațiilor de foști luptători

Duminică 8 Septembrie, ziua Nașterii Maicei Domnului, membrii Federațiunei asociațiunilor de foști luptători s'au adunat în Catedrala lor Biserica Răsvan, la ora 11, pentru a asculta slujba religioasă făcută de preotul Fusu și a auzi chemarea pe care Conducătorul Statului, d. general Ion Antonescu, o face poporului românesc. Au fost reprezentate următoarele asociațiuni: Mărășești, Făuritorii României Mari, Avânul Țării, Victoria, Cercul subofițerilor de rezervă, Bărbăție și Credință, Unirea Foștilor Voluntari Români, Liga Foștilor Luptători, Eroii Neamului, Legiunea Română, Asociația Voevodul Mihai de Alba Iulia și Societatea Surorilor de Caritate.

După slujba religioasă părintele Fusu a făcut o predică asupra însemnătății Nașterei Maicei Domnului și a citit după aceia chemarea conducătorului statului, apoi d. Gheorghe Trifan a vorbit membrilor prezenți despre unirea care trebue să existe între toți pentru a salva țara.

D. dr. N. Hamat, președintele Federației, luând cuvântul a vorbit pentru Majestatea Sa Regele și Regina Mamă Elena urându-le ambilor sănătate și viață fericită, a arătat după aceia personalitatea d-lui general Antonescu, conducătorul statului, omul care prin calitățile sale și prin puterea sa de muncă este astăzi speranța tuturor românilor pentru încheegarea sufletească desăvârșită a românilor de pretutindeni.

Toți membrii prezenți ai asociațiunilor au jurat în fața altarului credință țării, Regelui și d-lui general Antonescu.

Grav accident
de circulație pe șoseaua București—Pitești

Târgoviște, 9 Septembrie

Pe șoseaua națională București-Pitești, s'a întâmplat un grav accident. Automobilul nr. 2070 B., pe care îl conducea medicul căpitan Iosif Teodoru din București, în dreptul kilometrului 42, a călcat pe săteanul Șerban Tudor din com. Sărdanu, care — spre nenorocirea lui — tocmai atunci a sărit din căruță, înaintea mașinii și care n'a mai putut fi oprită de conducător.

Victima, în agonie, a fost transportată la spital.

BUN RĂMAS!

Mă înapoiez din Transilvania, cea atât de hain ciopârțită, blestemând ceasul când o ursitoare hâdă mi-a sorocit să fiu martorul sfâșierii și obidei cari de câteva zile domnesc acolo.

Oricare ar trebui să ne fie curajul, oricât de meșteșugite formulele înțelepciunii cu care încercăm să ne mângâiem, oricât de puternică ar zace în adâncul cugetelor noastre încrederea în viitorul neamului și nădejdea unor zile mai bune, — e cu neputință să înăbușim, acum, strigătul de durere uriașă, cumplită, care se înalță din piepturile noastre.

Dela Cluj spre Oradea, apoi prin Dej și valea Someșului spre Baia Mare, am străbătut pământul peste care azi calcă pașii stăpânitorilor de neam străin.

Am văzut armatele retrăgându-se cuminți și disciplinate, într'o ordine desăvârșită, dar cu privirile întunecate și grumajii plecați sub povara de a părăsi fără luptă și fără înfrângere o țară în care sufletul românismului celui mai curat palpită în fiecare grăunte de pulbere, în fiecare fir de iarbă, în fiece strop de rouă și gângurit de viețuitoare.

Și am văzut țăranii valahi, îngenunchind cu mâinile împreunate și tânguindu-se amarnic:

— Cui ne lăsați, fraților!... Cui ne lăsați!

Sunt singurele icoane cari dăinuesc în sufletul meu, peste vălmășagul sutelor de imagini înregistrate în câteva zile.

Restul e film mărunt de actualitate cinematografică.

Dacă ici, colo, unii cetățeni maghiari, cuprinși de zel șovin, au șters firmele cu slovă românească de pe frontispiciul prăvăliilor sub ochii îngăduitori ai autorităților noastre; dacă portretul regentului Horthy s'a pus în vânzare înainte de vreme; dacă mărfurile au dispărut mai ales de prin magazinele evreești cari au tras obloanele spre a specula mai târziu asupra cantităților dosite; dacă alimentele s'au scumpit în proporții nerușinate, ajungând să coste kilogramul de pâine 35 lei și un fel de mâncare 80-100 lei, — toate au puțină importanță.

Ceeace trebue să reținem, este disciplina trupelor și a populației, este jalea nesfârșită a celor rămași acolo, fără deosebire de sânge sau de grai.

Căci nu numai valahii noștri ne regretă, ci și străinii cari timp de două decenii și mai bine au viețuit împreună cu noi în pace și bună înțelegere, în belșug și seninătate.

Lăsăm în urmă o țară a cărei durere este imensă, pentrucă sufletul ei este alături de sufletul națiunii române celei mari.

Mă înapoiez de pe drumul bunului rămas.

Bun rămas, frați maramureșeni, cu chipurile nemurite pe columna Impăratului dela Roma, — bun rămas, oașeni aprigi și înfocați la vorbă și faptă, — bun rămas, năsăudeni blânzi și cuminți, săraci și răbdători, — bun rămas, bihoreni cu sufletele clocotind de virtuți dace, — bun rămas, negre catane bistrițene, — bun rămas vouă tuturor fraților cari reîncepeți un capitol trist și întunecat din chinuita istorie a unui neam prea des încercat de Dumnezeu!...

Bun rămas!

Și la bună vedere!...

ION DRAGOMIR

ALTE DECRETE-LEGI ȘI DECIZII ALE CONDUCĂTORULUI STATULUI

DECRET ANULAT

DECRET

Noi General Ion Antonescu, Conducătorul Statului și Președintele Consiliului de Miniștri,

Având în vedere prevederile Decretului-Lege Nr. 3072 din 7 Septembre 1940.

AM DECRETAT ȘI DECRETAM:

ART. 1. — Se anulează Decretul-Regal Nr. 904 din 15 Martie 1940, prin care d. Constantin N. Ioan, a fost numit în funcțiunea de Director al Institutului Meteorologic Central. D-sa rămâne director meteorologist.

Dat azi la 10 Septembrie 1940.

Conducătorul Statului Român și președintele consiliului de miniștri

General ION ANTONESCU

Nr. 3103.

REINTEGRARE

DECIZIE

Noi, General Ion Antonescu, Conducătorul Statului Român și Președintele Consiliului de Miniștri,

Având în vedere prevederile Decretului-Lege Nr. 3072 din 7 Septembrie 1940:

DECIDEM:

Domnul profesor Enric Otetelișanu, se reintegrează în funcțiunea de director al Institutului Meteorologic Central, pe data de 23 Decembrie 1938, cu reintegrarea în drepturi.

Dată în București la 10 Septembrie 1940.

Conducătorul Statului Român și președintele consiliului de miniștri

General ION ANTONESCU

Nr. 4727

FOSTUL SUVERAN AL ROMÂNIEI SE VA STABILI DEFINITIV IN PORTUGALIA

Fostul Suveran al României care a stat două zile în Elveția, a plecat aseară prin Franța, Spania spre Portuglia, unde își va lua reședința definitivă cu autorizarea Guvernului Portughez.

Fostul Suveran a ales ca reședință Portugalia, de care este legat prin legături de sânge, având în ascendența sa un strămoș portughez.

Fostul Suveran a făcut o declarație scrisă către Guvernul Portughez prin care se angajează, atât pentru sine cât și pentru suita sa, de a se abține dela orice activitate politică.

UN IMPOZIT NEDREPT

Primăria Municipiului București, sub conducerea fostului primar general Dombrowski, îndepărtat acum din această demnitate, a instituit fără lege, ci numai printr'o simplă decizie, un impozit asupra cetățenilor chiriași, care trebuia plătit la percepțiile comunale, după valoarea contractelor.

Impozitul acesta de 1 la mie, la toate contractele de închiriere, instituit de fostul primar general n'a fost folosit pentru interesele obștești ale Capitalei, ci pentru fanteziile edilitare ale unui primar care a dărîmat o parte din centrul orașului, în timp ce periferiile și străzile laterale au rămas într'o stare deplorabilă.

Nu ne îndoim că anchetele ordonate de conducătorul statului, d. general Antonescu, se vor îndrepta și în această direcțiune, spre a se stabili cum s'au cheltuit banii storși din punga cetățenilor Capitalei de fostul primar.

Intrucât d. general Antonescu, spre deplina satisfacție a cetățenilor, a oprit dărîmările din centrul Capitalei, se va examina desigur și oportunitatea impozitului arbitrar pus asupra chiriașilor de fostul primar, care a servit alte interese decât acelea ale Capitalei.